

દેશી રાજ્યોમા ટેકસ્ટ બુક્સ, ઇનામ અને લાયબ્રેરી
માટે મજૂર થએલો અને કેળવણી ખાતાના
અધિકારી સાહેબો તેમજ વિદ્વાન સદ્ગૃહસ્થોના
ઉત્તમ સર્ટિફિકેટ પામે.

ત્રીજા ધોરણનો મુખગણિત શિક્ષક ભા. ૪

રચનાર—છગનલાલ મોતીગમ શાહ.

રચનારનું ઠેગાણું—લાલપોર-ગુગ્તા.

પ્રસિદ્ધ કર્તા—છગનલાલ મોતીગમ શાહ.

પ્રસિદ્ધ કરવાનું ઠેગાણું—શાહપોર-ગુગ્તા.

રચનારે સર્વ હક્ક સ્વાધીન રાખ્યા છે.

છાપનાર—નારાયણરાવ લક્ષ્મણરાવ નીકમ.

છાપવાનું ઠેગાણું—“શંકર” પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ, ચૌટાના પુલપર
તાંકી પામે-મુરત.

નવી મુદ્રારેલી વધાગેલી આવૃત્તિ ૧૦ પ્રત ૩૦૦૦

સંવત ૧૯૮૦]

મિત્રો ૧૯૨૪

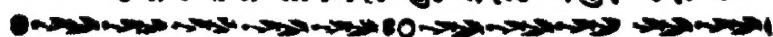
કિંમત રૂ. ૦-૨-૬ પોસ્ટેજ ગુદુ

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ દુ. બ. ગવર્નર સાહેબ
બ્રહ્મદેવે નંબર B. A. P. ૬૫ તા. ૧૪-૧૧-૧૯ થી.

ચોથા ધોરણની ભૂગોળની

પ્રશ્નોત્તરમાળા ભાગ ૧, કિંમત સાડા ચાર આના.

કાઠિઆવાડ એજન્સીની તમામ પ્રાથમિકી સ્કૂલોમાં
ઈનામ તથા લાયસેન્સી બુક તરીકે મંજૂર કરી છે.

મુંબઈ ઈલાકાની ૧૧૨૫૦.

 ભૂગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા માટે

 અભિપ્રાય

૨૦ ૨૦ બાર્થચંદ પુંજહાસ શાહ

સાદરા તાલુકા સ્કૂલના હેડ માસ્તર સાહેબ,
પેતાના તા. ૪-૧૦-૧૯૧૯ ના પત્રમા લખે છે, કે

“ સલામ:—” ચોથા ધોરણની ભૂગોળની
પ્રશ્નોત્તરમાળા ભાગ ૧ ” આપના તરફથી મળી
તે અવલોકતાં તેના અંબંધમાં મને જણાવતાં
આનંદ થાય છે કે આપે આ પુસ્તક રચવામાં
સરસ્વતીની કેળવણી માટે લોકમાન્ય પ્રશ્નોત્તર-

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક

વર્ગીક

પુસ્તકનું નામ

વિષય

विद्यापीठ ग्रंथालय
जमनाबाद

૧૭૮. શૈક્ષણિક વિષય આપ્યું છે. આ પુસ્તકની રચનાથી ભૂગોળના શિક્ષણમાં ટૂંક અને ટૂંક અને સાધારણ મેળવણી પામેલાને પણ સરળતા થઈ છે. પુસ્તકની રચના અને શિક્ષણશૈલી એ બે ભિન્ન છે. તેમાં આપે શિક્ષકોને ભૂગોળ શિખવવા માટે પુસ્તક વાચનમાં તથા તે ઉપરથી બાળકોને સમજાવતા જે કાળક્ષેપ થાય છે તેનો ખાસ અટકાવ આ પ્રત્નોત્તરમાળા વાપરવાથી થાય, એવી યોજના કરેલી જણાય છે. દરેક શિક્ષક ધ્યાનપૂર્વક પુસ્તક વાંચે, વિચારે અને પછી નોટ કરી તે શિખવે ત્યારેજ ભૂગોળનો વિષય બાળકને સમજાવી શકે છે, આ બધું પ્રત્નોત્તરમાળામાં સ્પષ્ટપણે ખુલાસાવાર અને વિગતવાર આવી જાય છે, તેથી મારા શિક્ષક તરીકેના અનુભવથી જણાવું છું કે આ પુસ્તક શિષ્ય, શિક્ષક અને સામાન્યજ્ઞાન મેળવવા ઇચ્છતા જનપ્રમુહને ઘણુંજ ઉપયોગી થઈ પડે તેવું આલેખાયેલું છે. આનો ઉપયોગ કરવાથી બાળકો જલદી આ વિષયમાં ચારંમત થઈ શકે છે.”

મહેરબાન કાઠિઆવાડના એજન્ટ હુ ધ ગવર્નર
સાહેબ બહાદુરે પોતાના હુકમ નં. ૭૬ તા. ૨-૬-૧૬થી

“અંગણિતનાં મનોચત્ર”

કાઠિઆવાડ એજન્સિની તમામ ગ્રામ્યમરી સ્કુલોમાં
ઈનામ અને લાયબ્રેરી બુક તરીકે મંજૂર કર્યો છે.

મહેરબાન વાંકાનેર સ્ટેટના એજ્યુકેશનલ સેક્રેટરી
સાહેબની ઓફિસના નં ૫૧ તા. ૩૦-૧૨-૧૬ ના
પત્રમાં જણાવવામાં આવે છે, કે

બીજા ધોરણના

“અંગણિતનાં મનોચત્ર”

વાં. હ. સા. આ. ના ૨૬૦ તા. ૧૭-૧૨-૧૬ થી
આ સ્ટેટની નિશાળોમાં ટકસ્ટ બુક તરીકે મંજૂર
કરવામાં આવેલ છે

ત્રીજી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના.
સુરત જિલ્લાનો ભૂગોળ શિક્ષક ત્રણ આના.
સુરત જિલ્લાનો નકશો ચાર આના,
સુદરજીકૃત નવી પહેલીના અર્થ બે આના.
ગુજરાતની સા ભૂગોળની પ્રત્નોત્તરમાળા ત્રણ આના.
કર્તા—છગનલાલ મોતીરામ શાહ. શાહપોર-સુરત.

પ્રકરણ ૧. આંકનો ઉપયોગ.

મનોચલ ૧.

- ૧) ૫ એટલે કેટલા દશક ? ૨૧ કેટલા દશક ? ૭૧ એટલે કેટલા દશક ?
- ૨) ૧૨૧, ૧૫, ૧૭૧, ૭૫, ૮૭૧, ૨૨૧ના દશક કેટલા ?
- ૩) ૫૦ એટલે કેટલા સો ? ૨૫ એટલે કેટલા સો ? ૭૫ એટલે કેટલા સો ?
- ૪) ૧૨૫, ૧૫૦, ૧૭૫, ૨૫૦, ૩૨૫, ૩૭૫ના મો કેટલા ?
- ૫) ૦૧ દશક, ૦૧ દશક, ૦૧૧ દશકના એકમ કેટલા ?
- ૬) ૦૧ સો, ૦૧ સો, ૦૧૧ સો, ૧૧ સો, ૨૧ સો, ૩૧ મો, ૭૧ સો; પોણી નવસો એટલે કેટલા ?
- ૭) ૧૬×૦૧, ૩૨×૦૧, ૪૮×૦૧, ૫૮×૧૧ કેટલા ?
- ૮) ૧૬×૨૧, ૩૨×૫, ૪૮×૧૧, ૫૨×૧૨૧ એટલે કેટલા દશક ?
- ૯) ૮×૦૧, ૧૫×૦૧, ૩૫×૦૧, ૪૩×૧૧, ૫૪×૧૧, ૬૭×૨૧ ?
- ૧૦) ૮×૨૫, ૧૫×૫૦, ૩૫×૭૫, ૪૩×૧૨૫, ૫૪×૧૫૦, ૬૫×૨૫૦ એટલે કેટલા સો ?
- ૧૧) ૫૦+૨૫, ૭૫+૫૦, ૧૨૫+૭૫, ૧૫૦+૧૨૫, ૧૭૫+૫૦; ૨૨૫-૧૫૦, ૮૭૫-૧૨૫, ૭૫૦-૨૫૦, ૧૨૫૦-૨૫૦, ૧૨૫૦-૧૨૫, ૭૫૦-૫૦૦, ૩૫૦૦-૨૫૦, ૩૭૫૦-૭૫૦; ૨૧૫૦-૧૧૨૫ એટલે કેટલા ?
- ૧૨) ૧૦૦૦÷૧૨૫, ૧૫૦૦÷૧૫૦, ૨૨૫૦÷૭૫, ૭૫૦÷૫૦; ૨૫૦૦÷૨૫ એટલે કેટલા ?

પ્રકરણ ૨. કોષ્ટકો.

અર્થદર્શક પરિભાષો.

(૧) ચલણી નાણાનું કોષ્ટક.

- ૧૥ પાંચ = ૧ અધોસો
૩ પાંચ = ૧ પૈસો (સવાંગે)
૨ પૈસા = ૧ દણુ (અડીકો)
૪ પૈસા = ૧ આનો, આની
૨ આના = ૧ બેઆની
૨ બેઆની = ૧ પાવલી
૨ પાવલી = ૧ અડધો
૨ અડધા = ૧ રૂપીઆ
૧૫ રૂપીઆ = ૧ જણી

(૨) સરકારી હિસાબમાં.

- ૧૨ પાંચ = ૧ આનો
૧૬ આના = ૧ રૂપીઆ

(૩) વેપારી હિસાબ ગણવાનું.

- ૧૬ વીસવાસી = ૧ બદામ
૧૬ બદામ = ૧ દોકડો
૧૦૦ બદામ = ૧ આનો
૧૦૦ દોકડો = ૧ રૂપીઆ
૧૬૦૦ બદામ = ૧ રૂપીઆ

ભારદર્શક પરિભાષો.

(૪) દેશી સાધારણ ચોલણું.

- ૨૥ રૂપીઆમાર = ૧ અધોળ.
૪૥ જુના પૈસામાર = ૧ અધોળ.
૪૥ ટંક = ૧ અધોળ.
૨ અધોળે = ૧ નવટાક.
૨ નવટાક = ૧ પાશ૨.
૨ પાશ૨ = ૧ અચ્છેર.
૨ અચ્છેર = ૧ શ૨.

- ૪૦ રૂપીઆમાર = ૧ શ૨
૭૨ જુના પૈસામાર = ૧ શ૨
૮૬ નવા પૈસામાર = ૧ શ૨
૪૦ શ૨ = ૧ મથુ
૫ મથુ = ૧ કોથળો
૭ મથુ = ૧ નાનો હારો
૧૨ મથુ = ૧ માથ્ફી
૧૬ મથુ = ૧ કળશી
૨૦ મથુ = ૧ ખાડી
૨૧ મથુ = ૧ મોટો હારો
૨૪ મથુ = ૧ બાર

બૌદ્ધ ધારણા માટે બાળગરભાવણીની નોટ ને આના. ૧૭

૩૦ મણુ=૧ ગાદી

૩૨ મણુ=૧ બેડીઈ

૪૦ મણુ=૧ મુડો

૧૦૦ મણુ=૧ મોટો મુડો

(૫) રૂ તથા કપાસ તોલવાનું.

૪૮ શેર=૧ ધડી

૨૦ ધડી=૧ ભાર

(૬) સોનું રૂપુ તોલવાનું (દશી)

૬ ચોખાભાર=૧ રતી

૪ મગ =૧ રતી

૩ રતી =૧ વાલ

૧૬ વાલ =૧ ગદિઆણું

૨ ગદિઆણું=૧ તોભો

૩૨ વાલ =૧ લોભો

(૬) દક્ષિણમાં ચાલવું.

૮ રતી =૧ માસો

૧૨ માસો=૧ તોભો

(૮) ગણતરીનું કોષ્ટક.

૧૨ નગ = ૧ ઝન

૧૨ ઝન = ૧ ગ્રામ (મુસ)

૨૦ નગ = ૧ દાડી (કુડી)

૧૦૦ નગ = ૧ સેકડો

૧૦ સેકડો = ૧ હબર

(૯) કાગળ ગણવાનું.

૨૪ તાવ=૧ ધા (સ્તો)

૨૦ ધા =૧ રીમ

૧૦ રીમ=૧ ગાસડી

મહત્વદર્શક પરિમાણો.

(૧૦) કપડા ભરવાનું.

૨ આગળ=૧ તણુ

૧૨ તણુ = ૧ ડુટ

૨ ડુટ = ૧ ગજ

૨૪ તણુ = ૧ ગજ

૩ ડુટ = ૧ વાર

૩૬ તણુ = ૧ વાર

૨૦ તણુ = ૧ હાથ

(૧૬) અતર માપવાનું કોષ્ટક.

૮ હિભાળવ=૧ આગળ

૪ આગળ = ૧ મુડી

૩ મુડી = ૧ વેત

૨ વેત = ૧ હાથ

૪ હાથ = ૧ ફાલ

દો ત્રીજા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” અહીં આના.

૨૦૦૦ દડ = ૧ માઈ	૬૦ પળ = ૧ ધડી
૪ માઈ = ૧ જોજન	૭૧ ધડી = ૧ પહોર
૧ માઈ = ૨૧૧ માઈલ	૮ પહોર } = ૧ દિવસ
(૧૨) અગ્રેણ અતર માપવાનું.	૬૦ ધડી }
૧૨ ઇંચ = ૧ ફુટ	૭ દિવસ = ૧ અડવાડીક
૩ ફુટ = ૧ વાર (યાડ)	૧૫ દિવસ = ૧ પખવાડીક
૨૨૦ યાર્ડ = ૧ ફાર્લોંગ	૩૦ દિવસ = ૧ મહીનો
૮ ફાર્લોંગ = ૧ માઈલ	૧૨ મહીના = ૧ વરસ
	૫૨ અડવાડીઆ = ૧ વરસ
૫૨૮૦ ફુટ = ૧ માઈલ	૩૬૦ દિવસ = ૧ વરસ
૧૭૬૦ યાર્ડ = ૧ માઈલ	
(૧૩) દેશી ચોરસ માપનું.	૬૦ સેકન્ડ = ૧ મિનિટ
૨૦ કાડી = ૧ વસો	૬૦ મિનિટ = ૧ કલાક
૨૦ વસા = ૧ વીંધુ	૨૪ કલાક = ૧ દિવસ
	૩૬૫ દિવસ = ૧ વરસ
કાળાદર્શક પરિમાણો.	
(૧૪) વખત જાણવાનું કોષ્ટક.	૧ ધડી = ૨૪ મિનિટ
૬૦ વિપળ = ૧ પળ	૧ પહોર = ૩ કલાક

પ્રકરણ ૩. પોણાનું મુખગણિત.

મનોધાતન ૨.

૧) અર્ધો ને પાવડી મળાને કેટલા રૂપીઆ થાય ?

૨) ગામ ગજ લૂગડું હતું, પીંજી ગામ ગજ લીધું તો કેટલું મૂલ્ય ?

શ્રી ૭ થાપડીનો "રિક્કેશન શિક્ષક" ગ્રંથ આના. [૬

- ૩) ૨૭ માં ૦૧૧ હમેશં તો ફેરલા થાય ?
- ૪) ૬૨૧ મથુ ધર્મ હતા, ખીજ ૦૧૧ મથુ લાગ્યો તો ફેરલા થયા ?
- ૫) ૪૫+૦૧૧, ૪૭+૦૧૧, ૩૭+૦૧૧; ૬૮+૦૧૧ ફેરલા ?
- ૬) ૦૧૧+૪૦૧; ૦૧૧+૬૦૧; ૦૧૧+૪૭૧, ૦૧૧+૭૨ ફેરલા ?
- ૭) મ્હં સંખ્યામાંથી ૦૧૧ લખએ તો ૫૫૧૧, ૪૮, ૩૮૧ ને ૭૦૧ રહે ?
- ૮) ૧૨ અડધા અને ૧૨ પાવલા મળીને ફેરલા રૂપીઆ થાય ?
- ૯) ૧૧ શેર દૂધમાંથી ૦૧૧ શેર ઢોગાઈ મયુ તો ફેરલુ રહ્યું ?
- ૧૦) મારી પાસે ૩ ૦૧૧ છે, તેમા શુ હમેશં તો ૩ ૦૧૧ થાય ?
- ૧૧) મારી પાસે ૩. ૧૬૧૧ હતા, તેમાંથી ૩. ૦૧૧ ખોવાઈ ગયો તો ફેરલા રહ્યા ?
- ૧૨) ૩. ૨૪ માંથી ૩. ૦૧૧ ખરડ્યો તો બાકી શું રહ્યું ?
- ૧૩) ૬૫-૦૧૧; ૬૭-૦૧૧, ૪૮-૦૧૧, ૬૩-૦૧૧ ફેરલા રહે ?
- ૧૪) ૧૭x૦૧૧; ૨૩x૦૧૧, ૪૭x૦૧૧; ૬૬x૦૧૧, ૬૭x૦૧૧ ફેરલા ?
- ૧૫) એક તપેલામા ૦૧૧ મથુ દૂધ માય તો એવા ૨૭ તપેલામાં ફેરલુ મારો ?
- ૧૬) એક રૂપીઆનુ ૦૧૧ ગજ તો ૩. પાળું ફેરલુ ?
- ૧૭) ૦૧૧ ગજનુ એક ગજનુ માય તો ૨૮ ગજવામા ફેરલા ગજ લગડુ વપરાશે ?
- ૧૮) ૩. ૦૧૧નુ એક શેર નો ૨૪ શેરનુ શુ ?
- ૧૯) એક આનાનુ ૦૧૧ શેર તો ૨૪ શેરનુ શુ ?
- ૨૦) એક છોકરાને ૩ ૦૧૧ આપીએ તો ૨૭ છોકરાને આપવા ફેરલા રૂપીઆ જોઈએ ?
- ૨૧) એક શીશીમા ૦૧૧ શેર સાઠી માય તો ૬૦ શીશીમાં ફેરલી મારો ?

૧૦] મુસ્ત જિલ્લાનો નકશો ચાર અંખા.

- ૨૨) મહીને ૦૧૧ મણુ ચોખા જોઇએ તો ૨૭ મહીનામા કેટલા જોઇએ ?
- ૨૩) એક માણસને ૦૧૧ શેર અનાજ જોઇએ તો ૬૧ માણસને કેટલું જોઇએ ?
- ૨૪) એક શેર વ્હામનો ૩ ૦૧૧ પડે તો ૧૨ શેરનુ શુ બેસે ?
- ૨૫) ૨૪ આખાના પોણા કેટલા ? ૩૬ પોણાના આખા કેટલા ?
- ૨૬) પોણા રૂપીઆના પૈસા કેટલા ? આના કેટલા ?
- ૨૭) ૫૯ પોણુ ? ૬૯ પોણુ ? ૭૯ પોણુ ? ૪૯ પોણુ કેટલા ?
- ૨૮) ૫૨ પોણાના આખા કેટલા ? ૬૪ પોણાના આખા કેટલા ?
- ૨૯) પોણાની ચમચાની પલાખી બોલે.
- ૩૦) પોણાની બખ્ખેની પનાખી બોલે
- ૩૧) એક કડીઓ દરેક ૩ ૦૧૧ કમાય તો ૩૯ કડીઆ ૮ દિવસમાં શુ કમાશે ?
- ૩૨) ૩ ૧૩૧ની મણુ ખાડ મળે તો ૭ મણુનુ શુ ?
- ૩૩) પોણા રૂપીઆમા ૩ પૈસા ઓછા છે તો કેટલા પૈસા હશે ?
- ૩૪) કેટલા પાવલા મળીને પોણા રૂપીઓ થાય ?
- ૩૫) પોણા કાગળમાથી ૧૧ મગળ કેટલા થશે ?
- ૩૬) નેટલા અડત્રા તેટલી ૮ પાવલીઓ કેટલી વખત લઇએ તો ૬૯ રૂપીઆ થાય ?
- ૩૭) ૩ ૩૩માથી પોણા રૂપીઓ કેટલાને અપાય ?
- ૩૮) ૩ ૬૦ છે, ને છોન્ગ ૮૦ છે ના દરેકને શુ મળશે ?
- ૩૯) ૩ ૩૩ છે, તેમા પેણુ રૂપીઓ કેટલીવાર હમેરીએ તો ૩ ૪૫ થાય ?
- ૪૦) ૦૧૧ મળ અનાતનો ૩. ૧) બેસે તો ૨૦૧૧ મળનું શુ ?

બીજી થોપડીને “ઉકઠેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૧૧]

- ૪૧) ૯૬ ખખીસની શીવડામણી ર. ૭૨ બેડી તો બેકની શી ?
 ૪૨) કેટલા પોણા હોય તો ૩૯ આખા થાય ?
 ૪૩) ૫૬ મજ કપડામાંથી ૦૦૦ મજના કેટલા રમાલ થાય ?
 ૪૪) રૂ. ૨૭ના ૩૬ રમાલ મળે તો એક રમાલનું શુ ?
 ૪૫) કેટલા પોણે ૬૯ ? કેટલા પોણે ૨૯ ? કેટલા પોણે ૭૨૦૦ ?
 ૪૬) પોણો કેટલીવાર લખ્યો તો ૩૩૦૦ થાય ?
 ૪૭) થોડાને રોજ ૦૦૦ શેર ચઢી જોડ્યો તો ૪૮ શેર કેટલા દિવસ ચાલશે ?
 ૪૮) કેટલા પોણે ૯, ૧૫, ૨૭, ૪૨, ૭૨ ?
 ૪૯) ૩૯ પેડામાંથી પોણો પોણો પેડો કેટલા ઊકરોને અપાય ?
 ૫૦) ૦૦૦ આનાનું શેર કાળુ મળે તો રૂ. ૦૦૦નું કેટલું આવે ?
 ૫૧) પોણો હમર તે કેટલા ? પોણો સો લખો. પોણી સો લખો.
 ૫૨) કેટલા પોણા હોય તો પુરેપુરું આખા થાય ?

સવાયાનું મુખમણિ.

મનોચત્ન ૩.

- ૧) રૂપીઆ ને પાવતી મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 ૨) ૪૩૦૦ મા ૧૧ ઉમેરીએ તો કેટલા થાય ?
 ૩) ૬૮૦૦ રૂપીઆ હતા ને માગ બાઈ ૧૧ રૂપીઆ આપે તો મારી પાસે કેટલા રૂપીઆ થાય ?
 ૪) ૩૮૦૦+૧૧, ૬૭૦૦+૧૧, ૫૬૦+૧૧, ૭૦+૧૧ કેટલા ?
 ૫) ૧૧+૪૫, ૧૧+૪૭૦, ૧૧+૩૬૧, ૧૧+૭૮૦૦ કેટલા ?
 ૬) રૂ. ૭૮૦૦ છે તેમાંથી ૧૧ રૂપીઆ ખર્ચ્યો તો બાકી શુ રહ્યું ?

૧૩] કૈાથ ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” યાદ આના.

- ૭) ૩. ૪૫માંથી ૩ ૧૧ ધર્મિા કર્યો તો કેટલા રહ્યા ?
- ૮) ૭૮૩૩-૧૧, ૫૭૩-૧૧, ૩૬૧-૧૧, ૧૦૦-૧૧ કેટલા ?
- ૯) ૪૦-૩૮૩૩, ૬૮૩૩-૬૭૩, ૮૨૩-૮૧૧, ૭૧૧-૭૦ કેટલા ?
- ૧૦) સવા ૩પીઆમા શુ ઉમેરીએ તો ૨૩ ૩પીઆ થાય ?
- ૧૧) ૩ ગાા છે, ૫ ૩પીઆ કરવા છે તો કેટલા ખૂટે ?
- ૧૨) ૫૬x૧૧, ૭૫x૧૧, ૬૬x૧૧, ૫૬x૧૧, ૭૬x૧૧ કેટલા ?
- ૧૩) ૩૭x૧૧, ૬૭x૧૧, ૮૫x૧૧, ૭૦૦x૧૧, ૮૦૦x૧૧ કેટલા ?
- ૧૪) ૧૧ ૩પીએ શેર બનામ મળે તો ૨૮ શેર બનામનુ શુ બેસે ?
- ૧૫) એક બડીમા ૧૧ મજ કપડુ જાય તો ૪૫ મજમાંથી કેટલી બડી થશે ?
- ૧૬) એક મજુર રોજ ૧૧ ૩પીએ કમાય તો ૩૬ દિવસમા શું કમાશે ?
- ૧૭) ૭૨ તપેલી લેવી છે એક તપેલીનુ વજન ૧૧ શેર થાય છે તો બધી તપેલીનુ વજન કેટલા મળુ થાય ?
- ૧૮) રોજ ૧૧ શેર લોટ વપરાય તો ૩૦ દિવસમા કેટલો વપરાય ?
- ૧૯) એક છોકરા ૧૧ શેર દૂધ પીએ તો ૬૭ છોકરા કેટલુ દૂધ પીશે ?
- ૨૦) ૩૩ ૩પીએ મળુ મનામ મળે તો ૧૧ મળુનુ શુ બેસશે ?
- ૨૧) સવાયાની ચચારની પચાખી સવળી ને અવળી બોલો
- ૨૨) સવાયાની બખ્ખેની પચાખી સવળી ને અવળી બોલો
- ૨૩) ૫૬x૧૧થી ૭૬x૧૧ મુધી ઉલટા બોલો
- ૨૪) નેટલા ૩પીઆ નેટનાજ પાવતા ૪૩ વખત લઇએ તો કેટલા ૩પીઆ થાય ?
- ૨૫) ૩. ૧નુ ૧ શેર ધી મળે તો ૪૦ ૩પીઆનુ કેટલુ આવે ?
- ૨૬) એક આનાનુ ૧૧ શેર કાળુ મળે તો ૩. ૩નુ કેટલુ આવશે ?

ત્રીલોચીપદીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૧૭]

- ૨૭) હુ ૪૧ માણસ પાસે સવા સવા રૂપીઆ માગુ છું તો મારું કુલ લેણું કેટલું હશે ?
- ૨૮) એક શેર કારેલાનો સવા આનો બેસે તો ૬૪ શેર કારેલાનું શું આપવું પડશે ?
- ૨૯) ૧૨ સુધારને રોઝના સવા રૂપીઆ લેખે ૮ દિવસના કેટલા રૂપીઆ મળશે ?
- ૩૦) ૧૫ રૂપીઆ ને ૧૫ પાવલી મળીને કેટલા રૂપીઆ થાય ?
- ૩૧) મણુ સાકરના રૂ ૧૭ બેમે તો ૮ મણુનું શું બેમે ?
- ૩૨) કેટલા પાવલા મળીને સવા રૂપીઆ થાય ?
- ૩૩) સવા રૂપીઆમાં ૦૧ રૂપીઆ કેટલીવાર છે ?
- ૩૪) સવા કાગળમાથી ૦૧ કાગળ કેટલા થશે ?
- ૩૫) ૮૫ રૂપીઆમાં સવા રૂપીઆ કેટલીવાર છે ?
- ૩૬) ૮૦ છોકરા વચ્ચે ૧૦૦ રૂપીઆ વહેચીએ તો દરકો શું મળે ?
- ૩૭) સવા શેર વેગણુનો એક આનો નો ૫૮૩૩૩ શેર વેગણુનું શું ?
- ૩૮) એક કોટની શીવડામણી ૧૧ રૂપીઆ લેખે દરજી મે ૪૩૩૩૩ રૂપીઆ આપ્યા ત્યારે કેટલા કોટ શીવડાવ્યા હશે ?
- ૩૯) ૯૦ રૂપીઆમાંથી સવા સવા રૂપીઆની કેટલી ઢગલીઓ થશે ?
- ૪૦) એક તાકામાં ૩૭૩ ગજ કપડું છે, તેમાંથી સવા સવા ગજના કેટલા પહેરણુ થશે ?
- ૪૧) ૫૫ રૂપીઆમાં ૪૪ ટોપી લીધી તો એક ટોપીની કેટલી કિંમત પડી ?
- ૪૨) કેટલીવાર સવા લાઘએ તો ૮૮૩૩, ૭૩૩૩, ૪૩૩, ૧૦૩૩; ૮૭૫ થાય ?
- ૪૩) એક હજમનાનો ૧૧ આનો આપનો પડે છે, મે હજમને રૂ. ૫ આપ્યા ત્યારે કેટલી હજમત કરવી હતી ?

૧૪] બીજા ધૈરણુ માટે બાળગરબાવળીની નોટ બે આના.

- ૪૪) ૪૨૥ રૂપીઆમાથી સવા રૂપીઆવાળી કેટલી ટોપીઓ આવશે ?
 ૪૫) કેટલા સવા ૪૫ ? કેટલા સવા ૫૨ ? કેટલા સવા ૪૮૬ ?
 ૪૬) ૪૨ વાર સવા રૂપીઓ લેવાને બદલે ૨૥ રૂપીઆ કેટલીવાર લખએ તો આવે ?
 ૪૭) કેટલા સવા હોય તો પુરેપુરા આખા થાય ?
 ૪૮) ૧૧ આવે શેર આદુ મને તો ૧૧ રૂપીઆનું કેટલું આવે ?

શેરની ધાતનો ઉપયોગ.

મનોચલ ૪.

- ૧) પૈસો એટલે શું ? પૈસો ને પૈસાભાર, રૂપીઓ ને રૂપીઆભારમા ફેર શું તે સમજાવો.
- ૨) રૂપીઆભાર વી લીધું એમા શું સમજ્યા ?
- ૩) અધોળના રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈસાભાર કેટલા ?
- ૪) અધોળ તોળવા માટે કેટલા રૂપીઆ મૂકવા ? પૈસા કેટલા મૂકવા ?
- ૫) ૨૥ રૂપીઆનો ભાર કેટલા પૈસાના ભાર બરાબર છે ?
- ૬) ૪૥ પૈસા મૂકીને તોળવાને બદલે કેટલા રૂપીઆ મૂકીને તોળીએ તો આવે ?
- ૭) અધોળ ૬૨ મ લીધી બીજીવાર અધોળ લીધી કેટલી અર્ધ ?
- ૮) અધોળ બે વખત લેવાને બદલે એકકી વખતે કેટલું લેવું ?
- ૯) નવટાકના અધોળ કેટલા ? કેટલા અધોળનો નવટાક થાય ?
- ૧૦) નવટાકના રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈસાભાર કેટલા ?
- ૧૧) નવટાક તેજમથી ૪૥ પૈસાભાર ઢોળાઇ ગયું તો કેટલું રહ્યું ?
- ૧૨) ૪૥ પૈસાભાર બદામમા ૨૥ રૂપીઆભાર એકથી નાખી તો કેટલું થાન થયું ?

બીજા પૌરુષ માટે “અકંગાણિલનાં મનોચત્ર” ૫ આના [૧૫

- ૧૩) પાશોરના નવટાક કેટલા ? અધોળ કેટલા ? રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈસાભાર કેટલા ?
- ૧૪) ૨ નવટાક, ૪ અધોળ, ૧૦ રૂપીઆભાર, ૧૮ પૈસાભાર કયા કાટલાની ખરાબર છે ?
- ૧૫) ૧૦ રૂપીઆ, ૧૮ પૈસા, ૨ નવટાક, ૪ અધોળ એમાં ભાર કોનો વધારે ?
- ૧૬) ૪૫૫ પૈસાભાર ખાત, અધોળ ધી અને નવટાક શોટ લીધો તો બધું મળી કેટલું વજન થયું ?
- ૧૭) પાશોર મધમાથી અધોળ વપરાયું તો કેટલું રહ્યું ?
- ૧૮) ૨૫૫ રૂપીઆભાર મરી, અધોળ તજ, અને ૪૫૫ પૈસાભાર કેટલા એલચીમા કેટલી સૂઠ નાખી તો પાશોર વજન થાય ?
- ૧૯) પાશોર કોની કોની ખરાબર છે ? પાશોર અને પાશોર કેટલું ?
- ૨૦) કેટલા પાશોરા હોય તો અચ્છેર જેટલું વજન થાય ?
- ૨૧) અચ્છેરના પાશોર કેટલા ? નવટાક કેટલા ? અધોળ કેટલા ? રૂપીઆભાર કેટલા ?
- ૨૨) અચ્છેર કોની કોની ખરાબર છે ?
- ૨૩) અચ્છેર ધીમાથી વાપરતા ૩ અધોળ રહ્યું ત્યારે કેટલું વપરાયું ?
- ૨૪) ૩ વાર નવટાક સાંધી લીધી, પણ શીશીમા અચ્છેર માય છે. તો શીશી ભરવાને બીજું કેટલી લેવી ?
- ૨૫) અચ્છેર શોટ ને પાશોર ધી મળી કેટલું વજન થયું ?
- ૨૬) પોણોશોરના પાશોરા કેટલા ? નવટાક કેટલા ? અધોળ કેટલા ?
- ૨૭) એકલા દરિયાવાદી પોણોશોર શી રીતે નોળી આપ્યું ?

૧૬) ત્રીજા ચોપડીના “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આનંદ

- ૨૮) ૧૫ રૂપીઆ છે, બીજા કંટલા રૂપીઆ હોય તો પોણા શેર તોળી અપાય ?
- ૨૯) પોણાશેર કોની કોની બરાબર છે ?
- ૩૦) પોણાશેર દ્વંચા પાશેર પાણી મેળવ્યું તો કેટલું વળન થયું ?
- ૩૧) શેરમાથી કેટલું લઈએ તો પોણાશેર રહે ?
- ૩૨) શેરના અચ્છેરા કેટલા ? પાશેરા કેટલા ? નવટાકા કેટલા ? અધોળા કેટલા ? રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈમાભાર કેટલા ?
- ૩૩) શેર કોની કોની બરાબર છે ?
- ૩૪) આ રેતના ઢગલામાથી આ અધોળી વડે નવટાકી, પાશેરા, અચ્છેરા, અને શેરીઓ બનાવો.
- ૩૫) નવટાકની ધાત બોલો. શેરની ધાત બોલો.
- ૩૬) કેટલી વખત નવટાક લઈએ તો શેર થાય ? બા શેર લેવું હોય તો નવટાક કેટલીવાર લેવું ?
- ૩૭) ૧૬ અધોળ તે કેટલા શેર ? ૭ શેરના, ૧૧ શેરના, ૨૧ શેરના બા શેરના અને ૧૧ શેરના અધોળ કેટલા ?
- ૩૮) ૪ શેર તોળવા માટે પાશેરા કેટલા મૂકવા ? ચારશેરના પાશેરા કેટલા ?
- ૩૯) ૩૦ રૂપીઆ છે એનો ભાર કેટલો ? એટલેજ ભાર કેટલા પૈસાનો થાય ?
- ૪૦) ગ્રાજવાના એક પક્ષામા પાચશેરી મૂકી છે ને સામા પક્ષામાં પાશેરા મૂક્યો છે તો કેટલું તોળાશે ?
- ૪૧) ૨૧ પાછની પાશેર દ્વંધી મળે તો શેરનું શું બેસે ?
- ૪૨) ૨૧ આનાનું શેર દ્વંધ આવે ત્યારે બા શેરનું શું આપવું ?
- ૪૩) ૧૩ આને શેર બદામ મળે તો પાશેરનું શું આપવું ?

બીજા પોરણ માટે બાળગદ્યબાવળીની નોટ છે આના. [૧૭]

- ૪૪) બાર વખત અધોળ અધોળ મધ લીધુ ત્યારે તે કેટલુ થયુ ?
- ૪૫) શેરમા ૪૥ પૈસાભાર ઝોણુ દૂધ મળ્યુ ત્યારે પોણોશીર કરતા કેટલુ વધારે અથવા ઝોણુ મળ્યુ ?
- ૪૬) પાંચશીર ને નવટાક ધી છે તેમા કેટલુ નાખુ તો છ શીર થાય ?
- ૪૭) ૮ પૈસાનુ શીર દૂધ મળે તો નવટાકનુ શુ ? એક પૈસાનુ કેટલુ આવે ?
- ૪૮) ૮ પાંચનુ પાશીર દૂધ આવ્યુ તો એક આનામા કેટલુ આવશે ?
- ૪૯) ૨૥ શીરના રૂપીઆભાર કેટલા ? પૈસાભાર કેટલા ?
- ૫૦) ૧૫ રૂપીઆભાર કેટલા અધોળની બરાબર છે ?
- ૫૧) દોઢ પાશીર તે કેટલા રૂપીઆભારની બરાબર છે ?
- ૫૨) ૧૧ શીર ને ૫ રૂપીઆભારના રૂપીઆભાર કેટલા ?
- ૫૩) ૪ પાશીરના નવટાક કેટલા ? અધોળ કેટલા ?
- ૫૪) અઢી પાશીરના નવટાક કેટલા ? અધોળ કેટલા ?
- ૫૫) ૨૦ રૂપીઆભાર તે કેટલા નવા પૈસાભારની બરાબર છે ?
- ૫૬) કેટલા નવા પૈસાભાર ૧૥ શીર થાય ?
- ૫૭) પોણોશીર ને નવટાકના રૂપીઆભાર કેટલા ?
- ૫૮) શીર ને પાશીરા વડે પોણોશીર શી રીતે તોળી આપયુ ?
- ૫૯) નવટાક ભોટ ને ૪૥ પૈસાભાર ધી મળી કેટલુ વળન થાય ?
- ૬૦) અચ્છેર બહામ, ૫ રૂપીઆભાર સાકર અને ૯ પૈસાભાર ઓલગની લીધી તેમાં કેટલો ભોટ નાખુ તો એક શીર વળન થાય ?
- ૬૧) પોણોશીર ધીમાથી ૧૮ પૈસાભાર વધરાયુ તો હવે કેટલા શીર રહ્યુ ?
- ૬૨) ૩૦ રૂપીઆભાર વધારે કે ૩૬ પૈસાભાર ?
- ૬૩) નવટાક, પાશીર, અચ્છેર, પોણોશીર ને શીર તોળયુ હોય તો કેટલા રૂપીઆ મળવા ?

મણુની ધાતનો ઉપયોગ.

મનોયત્ન પ.

- ૧) મણુના શેર કેટલા ? કેટલા શેરનો મણુ ? શેરના રૂપીઆબાર કેટલા ?
- ૨) ૧૧ મણુના શેર કેટલા ? ૦૧૧ મણુના શેર કેટલા ?
- ૩) ૪૮ શેર તે એક મણુથી કેટલું વધારે ? અને સવા મણુથી કેટલું ઓછું ?
- ૪) ૧૧૧ મણુમાંથી ૩ શેર લઇએ તો કેટલું રહે ?
- ૫) ૩૮ શેર ૦૧૧૧ મણુથી કેટલું વધારે ? અને મણુમાં કેટલું ઓછું ?
- ૬) ૧૦, ૬૦, ૫૦, ૩૦, ૨૦, ૧૦ શેરના મણુ કેટલા ?
- ૭) મણુની દસશેરી કેટલી ? પાચશેરી કેટલી ? અઢીશેરી કેટલી ? સવાશેરી કેટલી ? અધમણુઆ કેટલા ?
- ૮) ૨૧૧ મણુ ૭ શેરના શેર કેટલા ?
- ૯) ૧૧ મણુની પાચશેરી કેટલી ? અઢીશેરી કેટલી ? સવાશેરી કેટલી ?
- ૧૦) ૧૧૧ મણુમાંથી પાચશેર કેટલી વખત આપી શકાય ? ૧૧ શેર કેટલી વખત આપી શકાય ?
- ૧૧) ૨૫ શેરમાં ૫ શેર નાખીએ તો કેટલા મણુ થાય ? ૫ શેર કાઢી લઇએ તો કેટલા મણુ રહે ?
- ૧૨) ૩૫ શેરમાંથી ૫ શેર કાઢી લઇએ તો કેટલા મણુ રહે ?
- ૧૩) ૨૧૧ મણુ ધીમાંથી ૨૫ શેર ગળી ગયું તો કેટલું રહે ?
- ૧૪) એક મણુ ધી આપવું હોય તો કેટલા રૂપીઆ મૂકીને તોળી આપવું ? પાચશેરથી કેટલીવાર તોળવું ?

ચૈથી ચોપડીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ચાર આના. [૧૬]

- ૧૫) મારે મણુ દળ જોઈએ છે, તેમા ૩૨ શેર છે તો બીજી કેટલી લાવવી ?
- ૧૬) અધમણીઓ, દસશેરી, અને પાચશેરી એક ત્રાજવામા મૂકીએ તો કેટલા શેર તોળાય ?
- ૧૭) ૦૥૥ મણુ તે ૩૭ શેરથી કેટલું ઓછું ?
- ૧૮) મણુમા ૧૦ શેર ઝોડુ તે કેટલું થયું ?
- ૧૯) મણુ તોળવા માટે બશેરીથી કેટલી વખત તોળવું ?
- ૨૦) અઢીશેર કેટલી વખત લઈએ તો મણુ થાય ? મણુનો ૧૬ ભાગ શું ?
- ૨૨) કેટલી વખત સવાશેર લઈએ તો મણુ થાય ?
- ૨૨) સાત વખત દસ શેર તોળી આપ્યું તો કેટલા મણુ થયું ?
- ૨૩) એક તામડીમા ૮ શેર દૂધ માય છે, મારે ૨ મણુ લેવું હોય તો તામડી કેટલી વખત ભરી લેવી ?
- ૨૪) મણુના શેર કેટલા ? શેરના અઘોળ કેટલા ? મણુના અઘોળ કેટલા ?
- ૨૫) ૧૥ મણુ અનાજ છે, રોજ બશેર વાપરીએ તો કેટલા દિવસ ચાલે ? અને ૩ શેર વાપરીએ તો કેટલા દિવસ ચાલે ?
- ૨૬) શેર એ મણુનો કેટલામો ભાગ છે ?
- ૨૭) ૨૥ મણુ ૩ શેરમા કેટલું ઉમેરીએ તો ૩ મણુ થાય ?
- ૨૮) ૦૥૥ મણુમાં ૪૥ શેર ઓછું તે કેટલું ?
- ૨૯) પાવલાના ૨૥ શેર ચોખ્ખા મળે તો મણુનું શું ?
- ૩૦) અઢીશેરના બે આના આપ્યા તો મણુનું શું પડ્યું ?
- ૩૧) ૩ ૪૧ એ મણુ થી મળે તો ૦૥૥ મણુનું શું ?
- ૩૨) ૬ વખત અઢીશેર ચણ્યા લીધા તે કેટલા થયા ?

૨૦] ચોથા ધોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૩૩) ૩૫ શેર અનાજ આપવું હોય તો સવ.શેરથી કેટલી વખત તોળી આપવું ? અડીશોરીથી કેટલી વખત તોળવું પડે ?
- ૩૪) અડીશોર કેટલી વખત લઇએ તો ૦૧૧ મણ થાય ?
- ૩૫) ૨૧૧ મણ તોળવા માટે કેટલા અડમણીઆ મૂકવા ?
- ૩૬) કેટલી પાચશેરીનો ભાર ૨૧૧ મણ જેટલો થાય ?
- ૩૭) અડમણીઆ ને પાચશેરી વડે ૧૫ શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૩૮) મારી પાસે ૬૫શેરો છે, તેનાથી ૨૧ શેર શી રીતે તોળી આપવું ?
- ૩૯ મારી પાસે ૧ શેરનું, ૩ શેરનું, ૯ શેરનું અને ૨૭ શેરનું એવા ચાર કાટલા છે, તે વડે ૧૯, ૨૩, ૨૯, ૩૯ શેર શી રીતે તોળી આપવું !
- ૪૦) ઉપલા કાટલા વડે ૧, ૨, ૩, ૪, ૫ એમ ૪૦ શેર સુધી કેવી રીતે તોળી આપવું ?

પ્રકરણ ૪.

વજન અને કિંમત સંબંધી સમજ.

અમુકેર એ વખત લઇએ તો કેટલું થાય ? અમુકેરનું બમણું કેટલું ? પારોરનું બમણું કેટલું ? નવટાકનું બમણું કેટલું ? અધોળા બમણું કેટલું ? સવા રૂપીઆભારનું બમણું કેટલું ?

અડમણ એ વખત લઇએ તો કેટલું થાય ? ૬૫શેરનું બમણું કેટલું ? પાચશેરનું બમણું કેટલું ? અડીશેરનું બમણું કેટલું ? સવા શેરનું બમણું કેટલું ?

અચ્છેરનો ૩. ૧) પડે તો શેરનું શું ? જ. ૩. ૨)

પાશેરનો ૩. ૧) પડે તો અચ્છેરનું શું ? જ. ૩. ૨)

નવટાકનો ૩. ૧) પડે તો પાશેરનું શું ? જ. ૩. ૨)

અધાળનો ૩. ૧) પડે તો નવટાકનું શું ? જ. ૩. ૨)

અધમણનો ૩. ૧) પડે તો મણનું શું ? જ. ૩. ૨) હાશેરનો ૩. ૧) પડે તો અધમણનું શું ? જ. ૩. ૨) પાંચશેરનો ૩. ૧) તો હાસ શેરનું શું ? જ. ૩. ૨) અઢીશેરનો ૩. ૧) પડે તો પાંચશેરનું શું ? જ. ૩. ૨) સવાશેરનો ૩. ૧) તો રાા શેરનું શું ? જ. ૩. ૨).

ઉપરના હિસાબમાં તમે વજન કેટલા ગણ્યું હોય ? જ. બમણું કિંમત કેટલા ગણી આપી ? જ. બમણી. બમણું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? જ. બમણી. ચાર ગણ્યું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? જ. ચારમણી. આઠ ગણ્યું વજન લાઇએ તો કિંમત કેટલી આપવી પડે ? જ. આઠ ગણી.

ઉપરના હિસાબો પરથી કઇ રીત નીકળી ? જ.

૧) જેટલા ગણ્યું વજન લાઇએ તેટલા ગણી કિંમત આપવી પડે.

બમણી કિંમત આપીએ તો વજન કેટલા ગણ્યું મળે ? જ. બમણું ચાર ગણી કિંમત આપીએ તો વજન કેટલા ગણ્યું મળે ? જ. ચાર ગણ્યું વજન મળે. આ ઉપરથી કઇ રીત નીકળી ? જ.

૨) જેટલા ગણી કિંમત આપીએ તેટલા ગણ્યું વજન મળે.

શેરનું અડધું કેટલું ? અચ્છેરનું અડધું ? પાશેરનું અડધું ? નવટાકનું અડધું ? અધાળનું અડધું કેટલું ?

૨૨] શ્રીમા ધૈર્યુનો “મુખગણિત શિક્ષક” આર આના.

મથુનું અડધું કેટલું ? અધમથુનું અડધું કેટલું ? દસશેરનું અડધું ? પાંચશેરનું અડધું ? અઢીશેરનું અડધું ? સવાશેરના અધોળા કેટલા ? સવાશેરનું અડધું ?

શેરનો ૩. ૧) પડે તો અચ્છેરનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

અચ્છેરનો ૩. ૧) પડે તો પાશેરનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા

પાશેરનો ૩. ૧) પડે તો નવટાકનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

નવટાકનો ૩. ૧) પડે તો અધોળનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

અધોળનો ૩. ૧) બેસે તો સવા રૂપીઆમારનું શુ પડે ? જ. ૩. ૦ા

મથુનો ૩. ૧) પડે તો અધમથુનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

અધમથુનો ૩. ૧) પડે તો દસશેર કે ૦ મથુનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

દસશેરનો ૩. ૧) બેસે તો પાંચશેરનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

પાંચશેરનો ૩. ૧) બેસે તો અઢીશેરનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

અઢીશેરનો ૩. ૧) બેસે તો સવાશેરનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા

સવાશેરનો ૩. ૧) બેસે તો દસઅધોળનું શુ બેસે ? જ. ૩. ૦ા.

ઉપરના હિસાબોમા તમે વજનનો કેટલામો ભાગ લીધો ? જ. અડધો ભાગ. કિમતનો કેટલામો ભાગ આપ્યો ? જ. અડધો ભાગ વજનનો અડધો ભાગ લઈએ તો કિમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ૦ા ભાગ વજનનો ચોથો ભાગ લઈએ તો કિમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ચોથો ભાગ વજનનો આઠમો ભાગ લઈએ તો કિમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. આઠમો ભાગ. વજનનો સોળમો ભાગ લઈએ તો કિમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે જ. સોળમો ભાગ. વજનનો ૩૨મો ભાગ લઈએ તો કિમતનો કેટલામો

શુભસત પ્રાંતની સાં ભૂંની પ્રશ્નાત્તરમાળા વ્રણ આના. [૨૩

ભાગ આપવો પડે ? જ. ૩૨ મે ભાગ વજનનો ૪૦ મે ભાગ લાઇએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. ૪૦ મે ભાગ. વજનનો ૧૬૦૦મે ભાગ લાઇએ તો કિંમતનો કેટલામો ભાગ આપવો પડે ? જ. સોળસેમો ભાગ આ ઉપરથી કઈ રીત નીકળી ? જ. ૩) વજનનો જેટલામો ભાગ લાઇએ તેટલામો ભાગ કિંમતનો આપવો પડે.

કિંમતનો અડધો ભાગ આપીએ તો વજનનો કેટલામો ભાગ મળે ? જ. અડધો કિંમતનો ચોથો ભાગ આપીએ તો વજનનો કેટલામો ભાગ મળે ? જ. ચોથો ભાગ મળે.

આ ઉપરથી કઈ રીત નીકળી ? જ. ૪) કિંમતનો જેટલામો ભાગ આપીએ તેટલામો ભાગ વજન મળે.

રૂપીઆભારના અધોળ અને શેરની અદીશેરી

કરવાની સહેલી રીત.

૧। રૂપીઆભાર=૦। અધોળ થાય છે, માટે જે રૂપીઆભાર સવાયાના આક્રમા આવે તેના અધોળા થઈ શકે. રૂપીઆભારમા જેટલી વખત સવા હોય તેના અર્ધા કરવાથી અધોળ થાય તેજ મુજબ શેરની અદીશેરી પણ થાય જેમકે રજા રૂપીઆભારના અધોળ કેટલા અને રજા શેરની અદીશેરી કેટલી ? રજા-૧=૨૨, ૨૨×૦।=૧૧ અધોળ રજા-૧=૨૨, ૨૨×૦।=૧૧ અદીશેરી,

પ્રકરણ પ.

આંક અને ધાતના વ્યાવહારિક પરચુરણ હિસાબ.

સૂચના:—હિસાબ વ્યાવહારમાં લાગુ પાડી પૂછવા.

મનોચલ ૬.

- ૧) ૫ શેરના ૩ ગાજી તો મળ્યું શું ?
- ૨) દસશેરના ૯ આના તો ૨ મળ્યું શું ?
- ૩) ૪ આનાનું ૮ શેર તો ગાજી આનાનું કેટલું ?
- ૪) ૧૨ શેરના ૬ આના તો ગાજી આનાનું કેટલું ?
- ૫) ૧ ગાજી મળ્યું તો ૧ આનાનું કેટલું ?
- ૬) ૩ ગાજી મળ્યું તો ૩ ગાજીનું કેટલું ?
- ૭) ૩. ૧)નું ૧૧ શેર તો ૨૧ મળ્યું ગાજી શેરનું શું ?
- ૮) ૩. ૨૧એ મળ્યું તો ૨૭૧૨૩૫૧આના કેટલા મળ્યું આવે ?
- ૯) ૩ ૮)નું મળ્યું તો ૨૧૬૩૫૧આના કેટલા મળ્યું ?
- ૧૦) ૩ ૨૧)નું ૧૧ મળ્યું ૨૧૧ શેર તો ૩ ૧)નું કેટલું ?
- ૧૧) ૬૩ શેરના ૪૦ પૈસા તો ૧૧૧ શેરનું શું ?
- ૧૨) ૫ પૈસાનું ૩૫ શેર તો ૬ પૈસાનું કેટલું ?
- ૧૩) ૩૦ શેરના ૨૪ પૈસા તો ૬૧ શેરનું શું ?
- ૧૪) મળ્યું ૨૧૧૨૩૫૧આ તો ૭૧૨૩૫૧આના કેટલા મળ્યું ?
- ૧૫) ૩ ૨૫)નું ૧૧૧ મળ્યું તો ૭૧૧ મળ્યું શું ?
- ૧૬) ૩ મળ્યું ૭૧૧૨૩૫૧આ તો ૨૭ મળ્યું શું ?
- ૧૭) ૨૭ મળ્યું ૧૬૨૩૫૧આ તો ૧૨૩૫૧આના કેટલા ?

શુભશતની સાં ભુગોળની પ્રશ્નોત્તરમાળા ગ્રંથ આના. [૨૫]

- ૧૮) ૦૧ મણુ ૭ શેરનો ૧ રૂપીઆ તો ૧૧ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૧૯) ૭ મણુ તેલના ૧૦૫ રૂપીઆ તો ૩ મણુ તેલનું શુ ?
- ૨૦) રૂ. ૨૪)નું ૬૦ મણુ તો ૧૮ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૨૧) રૂ. ૧)નું ૧૧ મણુ તો ૯૩૧૧ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૨૨) ૧૨ શેરના ૩૦ આના તો ૭૧ આનાનું કેટલું ?
- ૨૩) ૪૫ તમુના ૧૫ આના તો ૧૮૧૧ આનાનું કેટલું ?
- ૨૪) ૮ આનાનું શેર તો ૧૦ રૂપીઆભારનું શુ ?
- ૨૫) એક પૈસાનું ૨૧ શેર તો રૂ. ૧)નું કેટલું ?
- ૨૬) રૂ. ૦૧નું શેર તો ૧૧ મણુનું શુ ?
- ૨૭) રૂ. ૨૧નું મણુ તો ૩૦ મણુનું શુ ?
- ૨૮) ૫ શેરનો ૧૧ રૂપીઆ તો ૧૧ મણુનું શુ ?
- ૨૯) રૂ. ૧)નું ૧૧ મણુ તો ૨૯ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૩૦) રૂ. ૧)નું ૦૧૧ શેર તો ૫૧ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૩૧) રૂ. ૦૧નું શેર તો ૬૧ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૩૨) રૂ. ૦)જાનું અધોળ શેરનું શુ ?
- ૩૩) રૂ. ૧)નું ૧૧ મણુ તો ૪૮ મણુનું શુ ?
- ૩૪) રૂ. ૧)ની ૨૪ પેનસીલ તો ૧૧ રૂપીઆની કેટલી ?
- ૩૫) રૂ. ૧૧ની ૨૧ શેર બરરી મળે તો રૂ. ૪૬ ની કેટલી આવે ?
- ૩૬) મણુ ઘઉંમાથી ૮ વખત સરખા ફળવા આપ્યા ત્યારે ફરેક વખતે કેટલા આપ્યા હશે ?
- ૩૭) ૫૦ માણુસો વચ્ચે ૨૧ મણુ દૂધ વપરાયું ત્યારે એક માણુસે કેટલું પીધું હશે ?
- ૩૮) એક શેરની ૩ કરી ચઢે ત્યારે ૧૧ મણુની કેટલી ચઢશે ?

૨૬] ચોથા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” ચાર આના.

- ૩૯) રૂ. ૧ની ૨૩ શેર જીવાર મળે ૦૫ મથુ ૮૫૫ શેરનું ?
- ૪૦) ૬ કરીનો ૩. ૧) બેસે તો ૨૫ રૂપીઆમાં કેટલી આવશે ?
- ૪૧) રૂ. ૬)ની મથુ કરી મળે તો રૂ. ૧૭૪)ની કેટલા મથુ આવશે ?
- ૪૨) રૂ. ૧)નું ૦૫૫ શેર ધી મળે તો રૂ. ૩૦૦)નું કેટલું ?
- ૪૩) ૧૫ શેરના ૭૫ રૂપીઆ તો ૧ શેરનું શું ?
- ૪૪) ૧૫ શેરના ૭૫ પતાસા ચઢે તો ૨૫ શેરના કેટલા ચઢશે ?
- ૪૫) મથુ કારેલાના ૨૫ રૂપીઆ તો ૦૫૫ મથુનું શું ?
- ૪૬) રૂ. ૬)નું ૧૫૫ મથુ તો ૧ મથુનું શું ?
- ૪૭) ૨૫ મથુના ૧૨૫ રૂપીઆ તો મથુનું શું ?
- ૪૮) ૫ પાછની એક પેન તો ૪ આનાની કેટલી ?
- ૪૯) ૩ આનાનું એક શેર તો ૧૨ આનાનું કેટલું ?
- ૫૦) રૂ. ૧૬૫)નું ૧૫૫ મથુ તો ૧૩૫૫ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૧) ૨૫ મથુના ૧૨૫ રૂપીઆ તો ૭૫ રૂ.નું કેટલું ?
- ૫૨) ૪ શેરનો ૧૫ રૂપીઆ તો મથુનું શું ?
- ૫૩) રૂ. ૯)નું ૧૩૫ મથુ તો ૭ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૪) રૂ. ૧૬)નું ૧૩ મથુ તો ૩૭૫ રૂપીઆનું કેટલું ?
- ૫૫) ૨૧ શેર આના રૂ. ૨૬૫ બેસે તો રૂ. ૩૫૫માં કેટલી આવશે ?
- ૫૬) ૩ મથુ તેજના રૂ. ૪૫) બેસે તો ૧૦ શેરનું શું ?
- ૫૭) રૂ. ૨૫થી રૂ. ૭૨૫ રૂપીઆ એ કેટલા મથુ છે ?
- ૫૮) રૂ. ૧૫ની એક એવી ૭૩૫ રૂપીઆની કેટલી ટોપી આવે ?
- ૫૯) રૂ. ૭૩૫માં રૂ. ૧૫ કેટલીવાર છે ?
- ૬૦) રૂ. ૧૫ એ રૂ. ૭૩૫માં કેટલીવાર છે ?
- ૬૧) રૂ. ૪)નું શેર તો ૫ રૂપીઆમાંનું શું ?

શ્રીભગવાદગીતાના "ઉકેલેલો" શિક્ષક ગ્રંથ આના. [૧૭]

- ૬૨) રૂ. ૫)નું શેર તો ૩ પાશેરનું થું ?
 ૬૩) રૂ. ૮)નું શેર તો ૩ ૬)નું કેટલું ?
 ૬૪) રૂ. ૯)નું શેર તો ૩. ૨)નું કેટલું ?
 ૬૫) રૂ. ૪)નું શેર તો ૩. ૨)નું કેટલું ?
 ૬૬) રૂ. ૨)નું શેર તો ૩. ૪૦)નું કેટલું ?
 ૬૭) રૂ. ૧)નું શેર તો ૧૦ આનાનું કેટલું ?
 ૬૮) રૂ. ૧)નું શેર તો ૩ ૪૯)નું કેટલું ?
 ૬૯) રૂ. ૧)નું શેર તો ૨. ૪૮)નું કેટલું ?
 ૭૦) રૂ. ૦)નું શેર તો ૩ ૯)નું કેટલું ?
 ૭૧) રૂ. ૨)નું શેર તો ૩ ૫)નું કેટલું ?
 ૭૨) રૂ. ૦)નું શેર તો ૩ ૫)નું કેટલું ?
 ૭૩) રૂ. ૦)નું ૫ શેર તો મળ્યું થું ?
 ૭૪) રૂ. ૧)નું ૧૦ શેર તો ૧૦ મળ્યું થું ?
 ૭૫) રૂ. ૩)નું ૦) મળ્યું તો ૨) શેરનું થું ?
 ૭૬) રૂ. ૦)નું ૧) શેર તો ૧) મળ્યું થું ?
 ૭૭) રૂ. ૨)નું શેર તો મળ્યું થું ?
 ૭૮) રૂ. ૨)નું શેર તો ૧ નવટાકનું થું ?
 ૭૯) રૂ. ૯)નું શેર તો પાશેરનું થું ?
 ૮૦) રૂ. ૨)નું શેર તો ૬૬ રૂપિયામારનું થું ?
 ૮૧) રૂ. ૮)નું શેર તો ૧૮ પૈસામારનું થું ?
 ૮૨) રૂ. ૪)નું શેર તો ૮ અધોળનું થું ?
 ૮૩) રૂ. ૭)નું શેર તો ૪ નવટાકનું થું ?
 ૮૪) રૂ. ૧)નું શેર તો ૨ પાશેરનું થું ?

૨૮] ચૌથાંસી તાલુકાનો નકશો. ત્રણ આના.

(૫) રૂ. ૨૧)નુ એક શેર તો ૩૦ રૂપીઆભારતુ થુ ?

(૬) રૂ. ૨૦) શેર તો ૦૧૧ શેરુ થુ ?

(૭) રૂ. ૫૦) શેર તો ૧૨ અધીયનુ થુ ?

(૮) રૂ. ૨૦) શેર તો ૧૧ અધીયનુ થુ ?

(૯) રૂ. ૩૦) શેર તો ૬ નવટાકનુ થુ ?

(૧૦) રૂ. ૨૨૦) ૨૧ શેર તો ૯ રૂપીઆનુ કંટકુ ?

(૧૧) રૂ. ૦) ૧૦ રૂપીઆભાર તો ૨૧ શેરુ થુ ?

(૧૨) રૂ. ૦) પાચ રૂપીઆભાર તો ૨૧ શેરુ થુ ?

(૧૩) રૂ. ૦) ૨૧ રૂપીઆભાર તો શેરુ થુ ?

(૧૪) રૂ. ૦) પાચ રૂપીઆભાર તો ૨ શેરુ થુ ?

(૧૫) રૂ. ૧૫) ૭૧ રૂપીઆભાર તો ૧ શેરુ થુ ?

(૧૬) રૂ. ૧૧) મથુ તો ૪ અઢીશેરુ થુ ?

(૧૭) રૂ. ૩ આનાનુ ૨૧ શેર તો મથુ થુ ?

(૧૮) રૂ. ૦) ૨૧ શેર તો મથુ થુ ?

(૧૯) રૂ. ૦) ૨૧ શેર તો મથુ થુ ?

(૨૦) રૂ. ૦) ૨૧ શેર તો મથુ થુ ?

(૨૧) રૂ. ૨૧ શેર તો ૦૧૧ મથુ થુ ?

(૨૨) પાશેરનો ૧૧ આનો તો શેરુ થુ ?

(૨૩) નવટાકનો ૧૧ આનો તો શેરુ થુ ?

(૨૪) ૨૧ આનાનુ નવટાક તો ૧ અધીયનુ થુ ?

(૨૫) રૂ. ૨૦) ૧ શેર તો રૂપીઆભારતુ થુ ?

(૨૬) ૧૧ મથુના રૂ. ૮) તો ૧૫ શેરુ થુ ?

(૨૭) રૂ. ૫) મથુ તો રૂ. ૧) કંટકુ ?

બીજી યોગદીનો “ડિક્ટેશન શિક્ષક” ત્રણ આના. [૨૬

- ૧૦૮) ૩. ૮)નું મથુ તો ૩. ૨ાનું કેટલું ?
- ૧૦૯) ૩. ૦ાાાનું શેર ૧ા શેરનું થું ?
- ૧૧૦) ૩. ૦ાાાનું ૫ રૂપીઆબાર તો શેરનું થું ?
- ૧૧૧) ૧ા આનાની શેર પાપડી મળે તો ૧ા મથુ ૩ શેરનું થું ?
- ૧૧૨) ૧૦ રૂપીઆબારના ૩ આના તો શેરનું થું ?
- ૧૧૩) ૩ શેરના ૩. ૯) તો ૦ાા મથુનું થું ?
- ૧૧૪) ૩. ૦)આનું ૧ા શેર તો મથુનું થું ?
- ૧૧૫) ૨ા શેરનો ૩. ૧) તો ૧ા મથુનું થું ?
- ૧૧૬) ૩. ૦ાાનું શેર તો મથુનું થું ?
- ૧૧૭) ૪ શેરના ૬ રૂપીઆ તો ૩૯ શેરનું થું ?
- ૧૧૮) ૨૭ પાઈનું શેર દૂધ મળે તો ૨૭ આનાનું કેટલું ?
- ૧૧૯) ૫ અધાળના ૭ા આના તો શેરનું થું ?
- ૧૨૦) ૩. ૧ા એ મથુ મીઠું મળે તો ૩ આનાનું કેટલું આવે ?
- ૧૨૧) ૩. ૧૨ાનું મથુ તો ૨ા રૂપીઆમા કેટલું આવશે ?
- ૧૨૨) એક આનાનું ૦ાા અધાળ ધી મળે તો ૩. ૧)નું કેટલું ?
- ૧૨૩) ૩. ૦)નું અધાળ ધી મળે તો ૩. ૦ાનું કેટલું ?
- ૧૨૪) ૨ા શેરના ૩ આના નો શેર ૦ાાનું થું આપવું ?
- ૧૨૫) ૧ા શેર દૂધનો એક આનો તો ૩. ૧ાનું કેટલું ?
- ૧૨૬) એક આનાનું ૨ા શેર તો ૨ા મથુનું થું ?
- ૧૨૭) ૧૬ રૂપીઆનું ૧ મથુ તો ૨ા શેરનું થું ?
- ૧૨૮) ૩. ૦ાાનું ૨ા શેર નો ૩ પા નું કેટલું ?
- ૧૨૯) ૨૦ ધાના ૫ રૂપીઆ તો ૩ ધાનું થું ?
- ૧૩૦) ૧ રૂપીઆનું ૦ાા શેર તો મથુનું થું ?

૩૦] બીજા ધોરણ માટે “અંગગણિતનાં મનોચલન” ૫ આના.

- ૧૩૧) ૬ આનાનું ૨૥ શેર તો મણતું થુ ?
- ૧૩૨) ૫૬ દોઢપાઠ વટાવીએ તો કેટલી પાઠ આવશે ?
- ૧૩૩) ૩૭૫ મણના કોઠારમાંથી ૧૧ મણના કેટલા ટોપલા ભરાશે ?
- ૧૩૪) મારી પાસે ૩૧૧ મણ અનાજ છે કોઠારમાં ૪૦ મણ માવ છે તો કોઠાર ભરવાને કેટલું અનાજ લાવવું ?
- ૧૩૫) ૩. ૦૧૧ કેટલી વાર લઈ તો ૭૨ રૂપીઆ થાય ?
- ૧૩૬) ૩. ૭૨માં ૦૧૧ રૂપીઆ કેટલીવાર છે ?
- ૧૩૭) ૩. ૦૧૧ વાળી ૭૨ રૂપીઆમાંથી કેટલી ટોપીઆ આવે ?
- ૧૩૮) ૩. ૫૫માંથી ૦૧૧ રૂપીઆની એક, એવી કેટલી ચોપડી આવશે થું બચશે ?
- ૧૩૯) મને પહેલે દિવસે ૩ ગાંઠ બીજે દિવસે ૩. ૧૧૧, ત્રીજે દિવસે ૩. ૨૧૧ અને ચોથે દિવસે ૩. ૧૧૧ ખરચ થયો ત્યારે કુલ કેટલો ખર્ચ થયો.
- ૧૪૦) ૩૧૧ મણ જુવાર, ૨૧૧ મણ ધઉ અને ૬૧ મણ બાજરી લાગ્યો ત્યારે કેટલા મણ અનાજ લાગ્યો ? જો દર મણની સરેરાસ કિંમત ૪ રૂપીઆ હોય તો કેટલા રૂપીઆ આપવા પડે ?
- ૧૪૧) ૪૧૧ મણ ૫ શેર ધઉમાંથી ૧૧ મણ દળવા આપ્યા ત્યારે બાકી કેટલા રહ્યા.
- ૧૪૨) ૩૭૫ શેર ચોખામાં બીજા કેટલા નાખુ તો ૧૧ મણ થાય ?
- ૧૪૩) ૧૫ માઇલ ચાલતા જાં કલાક લાગે તો ૭૨ માઇલ ચાલતા કેટલો વખત લાગશે ?
- ૧૪૪) ૩. ૧)નું ૧૧ વાર ૪૫૬ મળે તો ૩. ૭૦૦)નું કેટલું આવશે ?
- ૧૪૫) ૭૧-પાપડીના ૩. ૧૭૭૫ બેસે તો ૧૯ પાપડીનું થું બેસશે ?

- ચોપડીના “કિશોર શિક્ષક” ત્રણ આના. [૩૧]

૨) કનું મથ ૦૧ જા શેર તો ૩ ૦૩નું કેટલું ?

૨૯ આનાની ૮૭ નારગી મળે તો ૭ આનાની કેટલી ?

૧) ૧૧૩ પીઆનું ૨૪ તસુ તો ૫ તસુનું શું ?

૧૦) ૧ પીઆની ૨૪ નારગી તો ૬ નારગીનું શું ?

૧૫૦) ૧ લીટીમા ૬ શબ્દમાય છે તો ૨૩૪ શબ્દની કેટલી લીટી થશે ?

૧૫૧) ૩૬ તસુના ૪૦૦ પીઆ તો ૩ તસુનું શું ?

૧૫૨) કેટલા પીઆમાથી ૩ ૦૦૦ વાળી ૬૯ ટોપી આવે ?

૧૫૩) દરેક બાહ્યને ૩ ૧૦૦ આપતા ૩. ૪૯૦૦ ખર્ચ થયો ત્યારે કેટલા બાહ્યને હશે ?

૧) એક નિશાળમા ૩૫ પેંડા વહેંચ્યા, શેરના પાંચ પેંડા માય ત્યારે પેંડા કેટલા શેર હશે ?

૨) કયા કયા પક્ષાખાનો જવાબ, ૩૫, ૭૨, ૧૦૮ ને ૧૪૫ આવે ?

૫૬) દરેક બિખારીને એકેક પાંચ આપતા ૩ ૧૦૦ પાંચ વપરાઈ ત્યારે બિખારી કેટલા હશે ?

૧૧૭) ૬૯ શેર ખરીદી છે, દરેક સાધુને જો ૧૦૦ શેર આપું તો કેટલા સાધુને આપી શકાય ?

૧૫૮) ૩ ૧૦૦ છે બીજા ઘોરણનો “મુખગણિત શિક્ષક”ના બે આના બેસે છે, તો કેટલા “મુખગણિત શિક્ષક” આવશે ?

૧૫૯) ૩ ૩૦૦મા ૧૫ છત્રી લાંબી તો એ લેખે ૧૭ છત્રીનું શું બેસશે ?

૧૬૦) ૨૪ ચોપડીના ૩ ૦૦૦ બેસે તો ૧૬ ચોપડીનું શું બેસે ?

૧૬૧) ૧૭ મથુ બટાટાના ૩ ૪૨૦ ને ૩ ૧૫મા કેટલા મથુ આવે ?

૧૬૨) ૭૫ માથુસ વચ્ચે ૩ ૧૧૨૦૦ વહેંચ્યા તો ૧૫ માથુસના મળીને કેટલા પીઆ થશે ?

૭૨] પાંચમા ધોરણનો “મુખ્યગણિત શિક્ષક” આર -

- ૧૬૩) ૪૭ ખુરશીના રૂ. ૧૧૭૫ બેઠા તો ૬૯ ખુરશીનું રૂ
૧૬૪) દોઢ રૂપિયાળી ૩૦ ચોપડીને બદલે રૂ. ૨૫ વાળી
ચોપડી આપવી ?
- ૧૬૫) રૂ. ૮૫ માં ૧૭ ખડીઆ મળે છે તો રૂ. ૩૫ માં ૧
આવશે ?
- ૧૬૬) ૬ મહીનામાં રૂ. ૧૫૬ બચાવું છું તો રૂ. ૨૪૪ બચાવવાને
કેટલો વખત લાગશે ?
- ૧૬૭) ૬ મણ ભોટના રૂ. ૩૦) તો ૩૬ મણનું રૂ ?
- ૧૬૮) ૧૫ કેરીના રૂ. ૩૫૫ તો રૂ. ૫)માં કેટલી કેરી આવશે ?
- ૧૬૯) ૧૭ મણ દૂધના રૂ. ૧૦૨ તો ૫૧ મણનું રૂ ?
- ૧૭૦) ૧૩ ઘોડાના રૂ. ૧૦૪૦ બેઠા તો ૫૨ ઘોડાનું રૂ બં
- ૧૭૧) રૂ. ૩૫માંથી રૂ. ૨૫ વાળી કેટલી નોટો આવે ને રૂ ?
- ૧૭૨) રૂ. ૨૫ વાળી ૩૫ રોપી લેતા રૂ. ૦૫૫ વધ્યો ત્યારે કે
રૂપીઆ હોવા જોઈએ ?
- ૧૭૩) ૬૪ સખ્યાને ૧૫થી ગુણીએ તો ૧૪૪ આવે ?
- ૧૭૪) જો રૂ. ૨૮ વધારે હોત તો ૭ રૂપીઆવાળી ૧૩ ખુરશી લેતાં
૩ રૂપીઆ વધત, ત્યારે રૂપીઆ કેટલા હોવા જોઈએ ?
- ૧૭૫) હું બજારમાં કેટલાક પૈસા લઈ ગયો, ૯ પૈસાની રેવડ ૧, અને
૨ પૈસાના બેર લીધા, પણ મારા મામા મળ્યા; તેમને
એક આનો આપ્યો ત્યારે મારી પાસે ૫ પૈસા બચ્યા તો
ધેરથી હું કેટલા પૈસા લઈ નીકળેલો ?

સને ૧૯૨૪

સમાપ્ત.

